

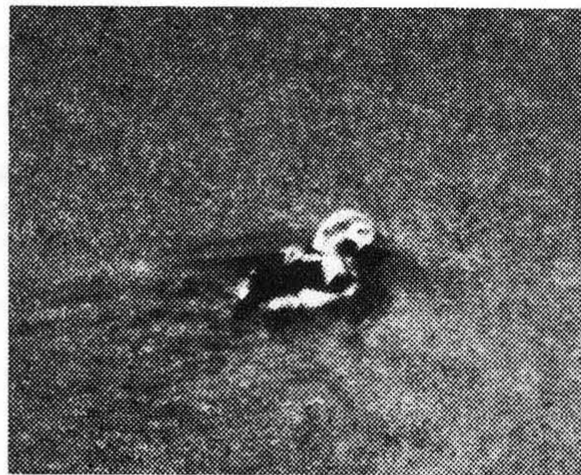
Pojavljanje zimske race
Clangula hyemalis v Sloveniji
Occurrence of the Long-tailed
Duck *Clangula hyemalis* in
Slovenia

Ko sem 14. 11. 1983 pregledoval posledice pogina ptic na Ptujskem jezeru (gled *Acrocephalus* št. 17 - 18), mi je pozornost pritegnila skupina osmih rac, ki so se spretno potapljale za hrano. Po daljšem opazovanju z daljnogledom nisem mogel ugotoviti njihove identitete. Naslednjega dne sem ob boljši svetlobi zopet opazoval race. Izkazalo se je, da gre za zimske race *Clangula hyemalis* vendar me je nekoliko begal barvni vzorec, ki se je razlikoval od slike v Henzeljevem priročniku, prav tako pa niti pri enem primerku nisem opazil za samca značilnih dolgih repnih peres. 19. 11. 1983 se je število rac povečalo na 10 primerkov. Nazadnje sem primerek zimske race opazoval 17. 12. 1983 in ga tudi fotografiral. Posnetke sem poslal tov. Geistru, ki je raco na diapozitivu določil za zimsko raco z dopolnilom, da se fotografirani primerek goli in je zato brez dolgih repnih peres.

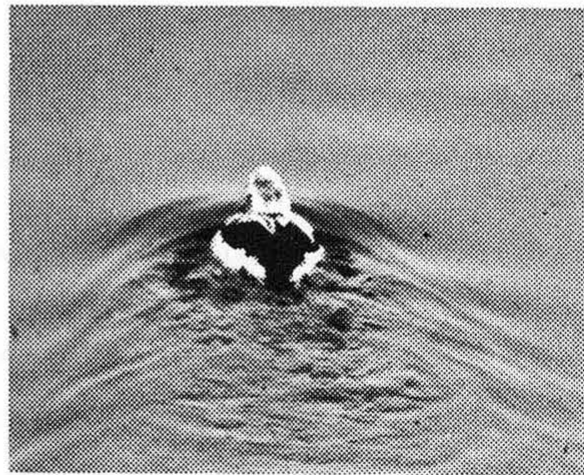
Zimska raca je severnoevropska vrsta. Čez poletje se zadržuje v sibirski tundri in skandinavskem delu Evrope, predvsem na priobalnem pasu Norveške in Švedske, kjer tudi gnezdi. Posamezni osebki se pozimi pomaknejo globlje na jug, priletijo do Sredozemskega in Črnega morja. Do sedaj je bila vrsta redkeje opazovana v Sloveniji, zasledili pa so jo tudi v ostalih republikah.

Raca se zadržuje na morski obali, jezerih in rekah, hrani se z manjšimi ribami, mehkužci, členonožci in njihovimi ličinkami.

3.,4. Zimska raca *Clangula hyemalis* na Ptujskem jezeru jeseni 1983 (F. Janžekovič)

3.,4. Long-tailed Duck *Clangula hyemalis* on the Lake of Ptuj, autumn, 1983

PODATKI O DO SEDAJ OPAZOVANIH ZIMSKIH RACAH V SLOVENIJI:

Št. N	datum date	kraj place	pisec recorder
1.	v zimskem času	/	Freyer/1842
2.	1885	Cerkniško jezero	Schulz/1890
3.	1905	Lovrenc na Pohorju	Reiser/1925
4.	v zimskem času	/	Matvejev, Vasić/1973

PODATKI O ZIMSKI RACI, KATERE HRANI PMS V SVOJI ZBIRKI:

Št. N	datum date	kraj place	spol in starost sex and age
1.	nov. 1885	Cerkniško jezero	
2.	15. feb. 1930	Ljubljansko barje	juv.
3.	1930	Kresnice - Litija	ad.
4.	10. jan. 1945	okolica Ljubljane	juv.

Ptujsko jezero postaja vse važnejša ornitološka postojanka, saj s svojo veliko površino privablja vse na tem geografskem predelu živeče ptice. Zatočišče pa nudi tudi redkim preletnikom. Vendar je to le navidezno zatočišče, saj jezero ob hitrih spremembah postane past. Pomembno vlogo igrajo tudi lovci, ki nasilno "vzpostavljajo" ravnotežje na jezeru.

SUMMARY

*On the artificial lake of Ptuj a group of long-tailed ducks *Clangula hyemalis* wintering from November 14 to December 17, 1983. The table indicates the extreme rarity of the Long-tailed Duck in Slovenia (the last watching recorded was in 1945).*

LITERATURA:

Freyer, H. /1842/: Fauna der in Krain bekannten Säugethiere, Vögel, Reptilien und Fische. Laibach.

Matvejev, S.D., V.F. Vasić /1973/: Catalogus faunae Jugoslaviae. Aves. SAZU Ljubljana.

Reiser, O. /1925/: Die Vögel von Marburg an der Drau. Graz.

Schulz, F. /1890/: Verzeichnis der bisher in Krain beobachteten Vögel. Laibach.

*Franc Janžekovič,
Šukovci 27, 62281 Markovci*